Úvod do ekonomie, základní ekonomické pojmy

Doc. Ing. Jana Korytárová, Ph.D.
Ústav stavební ekonomiky a řízení
Fakulta stavební
Vysoké učení technické v Brně

Ekonomie je zkoumání jak člověk a společnost rozhodují o využití vzácných zdrojů, které mohou mít alternativní použití k výrobě různých komodit a jak rozhodují o jejich rozdělení mezi různé skupiny.

Paul Samuelson,
* 1915, nositel Nobelovy ceny za ekonomii z roku 1970

Členění ekonomie

Podle objektu, kterým se zabývá

I. Mikroekonomie
II. Makroekonomie

Podle způsobu hodnocení ekonomických jevů

I. Pozitivní ekonomie
II. Normativní ekonomie

Chyby v ekonomickém uvažování

1. Nedodržení principu „za jinak stejných podmínek“
   „ceteris paribus“

2. Omyl „potom, tedy nutně v důsledku toho“
   „post hoc, ergo propter hoc“

3. Celek není vždy sumou částí

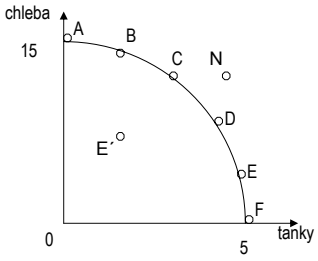
Ekonomická vzácnost (Scarsity)

Statek	užitečnost (utility)
Statek ekonomický (vzácný)	užitečnost + omezené množství
Statek volný	užitečnost + neomezené množství

Zákon vzácnosti: Statky jsou vzácné, protože neexistuje dostatečné množství zdrojů k výrobě všech statků, které lidé chtějí spotřebovat.

Hranice produkčních možností

A	0	15
B	1	14
C	2	12
D	3	9
E	4	5
F	5	0

A až F … efektivní body
- všechny zdroje plně využity ve výrobě
- nelze vyrobit více jednoho statku aniž by se snížila výroba druhého

E´ … neefektivní bod
N … nemožný bod

Náklady obětované příležitosti (Opportunity Costs);

Vstupy do výroby - Výrobní faktory

Primární výrobní faktory

práce (Labour, L) → mzda

půda (Land, A) → pozemková renta

Sekundární výrobní faktor

kapitál (Capital, K)

– kapitálové statky → zisk, úrok, dividenda

Ekonomické systémy

Co? … struktura výroby

Jak? … kombinace zdrojů

Pro koho? … rozdělování důchodu

1. Zvykový systém
2. Příkazový systém
3. Tržní systém
4. Smíšený systém

Formy konkurence

Typ konkurence	Počet a velikost firem	Charakteristik a produktu	Oblast ekonomiky	Vystup a výstup do a z odvětví	Metody marketingu
dokonalá	mnoho malých	homogenní	nezpracované zemědělské produkty	snadný	tržní směna, aukce
nedokonalá					
Monopolní konkurence	mnoho firem	diferencovaný	maloobchod, benzín	snadný	reklama, soutěžení v kvalitě
Oligopol	málo firem	homog. nebo diferencovaný	ocel, chemie, počítače	bariéry	reklama, soutěžení v kvalitě
Monopol (monopson)	jedna firma	specifický	elektrárny, plynárny	uzavřený	reklama

Ekonomická úloha vlády

Selhání neviditelné ruky	Státní zásahy	Současné příklady státní politiky
Neefektivnost Monopol Externality Veřejné statky	 Zásahy do trhů Zásahy do trhů Subvencování	 Protimonopolní zákony Regulace znečištění… Národní obrana, veřejné osvětlení…
Nerovnost	Přerozdělování důchodu	Progresivní důchodové daně; Sociální záchranná síť
Nestabilita	Stabilizační makroekonomická politika	Monetární a fiskální politika

Trh

Dělba práce – přirozená, společenská, mezinárodní

Barter

Trh je instituce, jejímž prostřednictvím kupující a prodávající určitého zboží vstupují do vzájemných interakcí, aby určili cenu zboží a množství, jež se nakoupí a prodá.

Trh místní, národní, světový

Trh dílčí, agregátní

Trh výrobků a služeb, trh primárních výrobních faktorů,
Trh finanční – trh kapitálu, trh peněz

Děkuji Vám za pozornost